

Salg?n Döneminde Uygulanan Uzaktan E?itime Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Salg?n Döneminde Uygulanan Uzaktan E?itime Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29959>

Özet

Bu ölçek, Arslan (2021) tarafından COVID-19 pandemisi döneminde üniversite öğrencilerinin uygulanan uzaktan e?itime yönelik tutumların? ölçmek amacıyla geli?tirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek geli?tirme süreci, Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile yapısal olarak incelenmiştir.

Ölçek, toplam 21 maddeden oluşan ve beş faktörlü bir yapıya sahip olduğu tespit edilen geçerli ve güvenilir bir enstrümandır. Ölçeğin toplam açıklanan varyansı %63.333 olup, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) 0.884 olarak raporlanmıştır. Bu faktörler, öğrencilerin kurumsal destek, öğretim üyesi yeterliliği, online sınav algısı, iletişim ve erişim yeterliliği ile yüz yüze eğitimle kıyaslama gibi kritik alanlardaki tutumların? kapsamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Uzaktan E?itim, Tutum Ölçe?i, Salgın Dönemi, Üniversite Öğrencileri, Faktör Analizi, COVID-19.

Yazarlar

Rahim ARSLAN

Amaç

Ölçeğin temel amacı, pandemi gibi olağanüstü koşullarda yükseköğretim kurumlarında zorunlu olarak uygulanan uzaktan e?itim süreçlerine yönelik öğrenci tutumların? bilimsel ve geçerli bir şekilde ölçmektir.

Bu ölçek, öğrencilerin deneyimlerini ve algılarını beş ana faktör altında sistematik olarak değerlendirerek, eğitim kurumlarına iyileştirme ve geliştirme alanlarında veri sağlamayı hedeflemektedir. Araştırmacılar için ise uzaktan eğitim psikolojisi alanında güvenilir bir ölçüm aracı sunmaktadır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, öğrencilerin salgın döneminde uygulanan uzaktan e?itime yönelik genel tutumunu ölçmektedir. Bu tutum, öğrencilerin kurumsal hizmetlere, akademik personele ve teknik uygulamalara (sınavlar, erişim) dair algılarını yansıtan çok boyutlu bir yapıdır.

Ölçeğin ölçtüğü psikometrik yapı, aşağıdaki beş faktörden oluşmaktadır:

Faktör 1: Uzaktan E?itimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet

Faktör 2: Uzaktan E?itimde Öğretim Üyelerine Yönelik Tutum

Fakt?r 3: Online S?navlara Y?nelik Tutum

Fakt?r 4: Uzaktan E?itimde ?leti?im ve Eri?im

Fakt?r 5: Uzaktan E?itim ve Y?z Y?ze E?itimin K?yaslanmas?

Ge?erlik

?l?e?in yap? ge?erli?i, hem Aç?mlay?c? Fakt?r Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA) y?ntemleri kullan?larak kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir.

AFA sonucunda, ba?lang?çtaki 35 maddeden 21'inin be? fakt?re da??ld??? belirlenmi?tir. Bu be? fakt?rl? yap?, toplam varyans?n %63.333'ünü a?klamaktadır. Madde fakt?r y?k de?erleri 0.511 ile 0.845 aras?nda de?i?mekte olup, bu aral?k maddelerin ilgili fakt?rleri y?ksek d?zeyde temsil etti?ini g?stermektedir.

AFA ile elde edilen model, daha sonra Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA) ile test edilmi?tir. DFA neticesinde hesaplanan uyum indeksleri kabul edilebilir aral?kta bulunmu?, bu da ?l?e?in teorik be? fakt?rl? yap?s?n?n verilerle g?çlü bir uyum i?inde oldu?unu kan?tlam???t?r.

G?venirlik

?l?e?in i? tutarl?l??? ve zamansal kararlıl???, ?e?itli g?venirlik analizleri ile desteklenmi?tir. ?l?e?in tamam? i?in hesaplanan Cronbach Alpha i? tutarl?l?k katsay?s? 0.884 olarak bulunmu?tur, bu da ?l?e?in y?ksek d?zeyde g?venilir oldu?unu g?stermektedir.

Alt fakt?rlerin Cronbach Alpha de?erleri ise 0.658 ile 0.896 aral???nda elde edilmi?tir. Ayr?ca, madde ayr?t edicilik indeksi amac?yla yap?lan alt ve ?st gruplara dayal? madde analizi sonu?lar? istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur ($P < 0,000$).

?n test ve son test puanlar? aras?ndaki korelasyon katsay?lar?n?n anlaml? ($p < 0,05$) elde edilmesi, ?l?e?in zamana kar?? kararlı ?l??mler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Fakt?r Analizi

?l?ek geli?tirme s?recinde, veri yap?s?n? ke?fetmek ve boyutlulu?u belirlemek amac?yla temel bile?enler y?ntemiyle Aç?mlay?c? Fakt?r Analizi (AFA) kullan?lm???t?r. Analiz sonucunda, toplam 21 madde be? ayr? fakt?r alt?nda toplanm???t?r.

Elde edilen be? fakt?rl? model, toplam varyans?n %63.333'ünü a?klamaktadır. Madde fakt?r y?k de?erlerinin 0.511 ile 0.845 aras?nda olmas?, maddelerin ilgili fakt?rlere g?çlü bir ?ekilde ba?lı oldu?unu g?stermi?tir. Bu yap?, daha sonra yap?lan Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA) ile de onaylanarak yap?s?sal modelin uygunlu?u kesinle?tirilmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yüksekö?retim (Üniversite) Ö?rencileri

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler (Tipik üniversite ö?rencisi ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerde salg?n döneminde uzaktan e?itim alan ö?renciler.

Test Metodolojisi: Çevrimiçi ortamda uygulanan öz bildirim ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Uzaktan E?itim Tutumu, Pandemi, Ö?renci Memnuniyeti, Psikometri, Faktör Yükleri, ?ç Tutarlılık.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: rahimarslan@cumhuriyet.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi (Sorumlu Yazar?n Kurumu)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, Rahim Arslan taraf?ndan 2021 y?I?nda geli?tirilmittir. Ölçe?in akademik ve ticari olmayan ara?t?rmalarda kullan?m? için yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilir.

Test Y?I?: 2021

Kaynaklar

Arslan, R. (2021). Salg?n Döneminde Uygulanan Uzaktan E?itime Yönelik Tutum Ölçe?i geli?tirilmesi. *KAÜ??BFD*, 12(23), 369-393. doi: 10.36543/kauibfd.2021.017.

Makalenin orijinal PDF dosyas? burada mevcuttur: [salgin-doneminde-uygulanan-uzaktan-egitime-yonelik-tutum-olcegi-gelistirilmesi-toad.pdf](#)

Salg?n Döneminde Uygulanan Uzaktan E?itime Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Faktör 1: Uzaktan E?itimde Üniversitenin Sundu?u ?mkanlardan Memnuniyet

Uzaktan e?itim sürecinde üniversitemizin elinden geleni yapt???na inan?yorum.
Üniversitemiz ö?rencilerine çok k?sa zamanda güzel bir imkan sundu.
Uzaktan e?itimde kar??la??lan ma?duriyetlere üniversite çözüm üretmi?tir.
Üniversitemin uzaktan e?itim sisteminden genel olarak memnunum.
Uzaktan e?itim sürecinde üniversite taraf?ndan yap?lan bilgilendirmeler yeterlidir.
Üniversitenin UZEM için alt yap?s? yeterlidir.

Faktör 2: Uzaktan E?itimde Ö?retim üyelerine yönelik tutum

Uzaktan e?itimde hocalar gerekli çabay? göstermi?lerdir.
Ö?retim üyeleri ders konusunda çözüm odakl? olmu?lard?r.
Ders veren ö?retim üyeleri uzaktan e?itim için haz?rl?kl?d?r.
Uzaktan e?itimde ders veren ö?retim üyelerinin yükledikleri kaynak ve materyalleri yeterli buluyorum.

Faktör 3: Online S?navlara Yönelik Tutum

Online S?navlar?n gereksiz oldu?unu dü?ünüyorum.
Vize ve finallerin internet üzerinden yap?lmas?n? uygun buluyorum.
Online s?navlar haks?zl??a neden olmu?tur.
Online s?navlar gerçek ba?ar?y? ölçmü?tür.

Faktör 4: Uzaktan E?itimde ?leti?im ve Eri?im

Derslerin ö?retim üyeleriyle gerekti?inde etkile?ime geçebiliyorum.
Ders notlar?na sistem üzerinden rahatl?kla ula?abiliyorum.
Uzaktan e?itime herkes e?it ?ekilde eri?ebilmis?tir.
Derslerle ilgili talep ve önerilerimi ilgili ki?ilere iletebiliyorum.

Faktör 5: Uzaktan E?itim ve Yüz Yüze E?itimin K?yaslanmas?

Yüz yüze e?itimin önemini bu süreç ortaya ç?karm??t?r.
Uzaktan e?itim derslerine çal??mada zorland?m.
Yüz yüze e?itimde daha ba?ar?l? olaca??ma inan?yorum.